

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
t.a.v. mevrouw drs. K. Ollongren

Datum

Utrecht, 12 november 2020

ons kenmerk

20.02988

contactpersoon

Ernst Radius, adviseur Sociaal Werk Nederland, radius@sociaalwerk.nl, 0622073506

Onderwerp

Reactie van Sociaal Werk Nederland op de kabinetsreactie op het verslag van de werkgroep 'Sociale impact van de Coronacrisis' en het manifest 'Kom op voor de meest kwetsbare gebieden.' van Sociaal Werk Nederland op de brief "Naar een veiliger samenleving" (nr. 626, 28 684).

Geachte mevrouw Ollongren,

Als reactie op uw brief ([2020-0000593982](#)) en de brief van minister Grapperhaus ([Naar een veiliger samenleving, nr. 626, 28 684](#)) wil Sociaal Werk Nederland u graag een aantal aanbevelingen meegeven.

Die aanbevelingen gelden trouwens ook voor minister Grapperhaus, premier Rutte en de andere bewindslieden die zich bezighouden met de coronacrisis, veiligheid en jeugd. Onderdelen uit onze brief kunnen ook in de begrotingsbehandeling van Justitie en Veiligheid worden besproken.

Jongeren en kinderen in Nederland helpen om veilig op te groeien en hun talenten te benutten: dat is ons dagelijks werk en daar ligt ons hart. Vanuit onze expertise over jongerenwerk, kinderwerk en sociaal werk doen we dat in [alle Nederlandse gemeenten](#).

Vijf aanbevelingen

In reactie op uw brief 2020-0000593982 geeft Sociaal Werk Nederland u graag de volgende urgente aanbevelingen mee.

Praat óók met jongeren uit achterstandswijken

- In uw brief refereert u aan de werkgroep Halsema die adviseert om jongeren actief te betrekken bij de uitwerking van coronamaatregelen. Jongerenwerkers en jongeren merken dat alleen met 'georganiseerde jongeren' gesproken wordt.

Sociaal Werk Nederland adviseert:

Goed dat het kabinet overleg pleegt met diverse groepen jongeren, maar zorg dat ook écht de jongeren betrokken worden die in de achterstandswijken wonen.

Schakel daarvoor jongerenwerkers in. Zij zijn degenen in Nederland die met deze jongeren vanuit een vertrouwensband directe contacten onderhouden. Zij kennen hun

belevingswereld en spreken hun taal. Omdat ze anno 2020 ook online werken kennen jongerenwerkers de digitale omgeving van deze jongeren als geen ander.

U kunt via de contactpersoon genoemd in deze brief deze jongeren bereiken, met hun jongerenwerkers. Wij bieden u aan daarin te bemiddelen.

Betrek jongeren en jongerenwerkers bij de aangekondigde versnellingsactie

- U geeft in uw brief aan dat u met een versnellingsactie komt vanuit Rijk en gemeente voor extra inzet op jeugd en veiligheid.

Sociaal Werk Nederland adviseert: richt deze actie op de groepen jongeren en op de buurten die dit het hardst nodig hebben. En betrek jongeren en jongerenwerkers zelf bij deze versnelling. Vraag hen wat zij nodig hebben als positief tegenwicht tegen alle risicovolle verlokkingen die de straat en buurt biedt voor jongeren die de aansluiting dreigen te missen.

Jongerenwerkers werken juist voor en met deze 'buurtjongeren'; het gaat hierbij om de meest kwetsbare meiden én jongens die het grootste gevaar lopen om dader of slachtoffer te worden van ondermijnende criminaliteit. Stimuleer gemeenten daarom om structureel meer jongerenwerkers in te zetten, samen met de buurtsportcoaches en kinderwerkers, zodat ze meer activiteiten kunnen uitvoeren voor juist deze kinderen en jongeren. Zie ook de acties van de jongerenwerkers vanwege de steekincidenten, [#NoShank](#).

Meer jongerenwerkers nodig om jongeren met schulden te helpen

- Bij de versnellingen noemt u de brede schuldenaanpak voor jongeren: de 'Challenge'. U meldt dat de [Zorgverzekeringslijn](#) gemeenten gaat informeren over de lessen die zijn geleerd in gemeenten waar jongerenwerkers op huisbezoek gaan bij de jongeren die op de lijst wanbetalers zorgpremie staan. Ook het jongerenpanel van de maatschappelijke diensttijd (MDT) zou ingezet kunnen worden.

Sociaal Werk Nederland vindt dat op zich een goed plan, maar gegeven de huidige tekorten aan jongerenwerkers is het onbegrijpelijk dat u ervan uitgaat dat zij hier momenteel voor kunnen worden ingezet. De [slechts 1800-2000 jongerenwerkers](#) hebben [hun handen meer dan vol](#) aan het reguliere [én het extra werk met jongeren in coronatijd](#).

Op zich is het prima om gebruik te maken van bestaande landelijke en lokale sociale infrastructuur. Want inderdaad: de jongeren die dit soort schulden opbouwen zullen niet snel worden bereikt door het programma maatschappelijke diensttijd (MDT) en door gemeenten. [Een deel van hen is daarentegen wél in beeld bij jongerenwerkers](#).

Maar doordat gemeenten worstelen met hun tekorten op de begroting zijn er te weinig uren jongerenwerk; het is te veel gevraagd om naast de grote werkdruk ook álle jongeren met zorgpremieschulden bij te kunnen staan.

Sociaal Werk Nederland zet ook vraagtekens bij het plan om MDT hiervoor in te zetten. De MDT is er vooral om jongeren te stimuleren om hun talenten te ontwikkelen en actief deel te nemen zodat zij zichzelf kunnen doorontwikkelen.

Sociaal Werk Nederland stelt daarom voor om mét jongerenwerkers nader te onderzoeken hoe jongeren met schulden en andere problemen wél geholpen kunnen worden; hoe we kunnen aansluiten bij al bestaande initiatieven en aanpakken, in nauwe samenwerking met

lokale partijen op gebied van sociaal werk, jongerenwerk, sociaal-financiële hulpverlening zoals sociaal raadslieden en Het Juridisch Loket.

Sociaal Werk Nederland verzoekt u bij deze om de rol van MDT rond jongeren en in relatie tot jongerenwerk met ons te bespreken.

Zomersportchallenge biedt jongeren uitkomst in vrije tijd en vakanties

- U constateert terecht dat er door de coronamaatregelen voor jeugd en jongeren veel minder mogelijkheden zijn om in hun vrije tijd en vakanties ontspanning te vinden in hun buurt. Er zijn ook te weinig geschikte locaties voor jongeren. U stelt terecht dat activiteiten voor een deel van deze jongeren preventief kunnen werken, mits die activiteiten goed aansluiten bij de belevingswereld van deze jongeren.

Vakantieactiviteiten organiseren voor groepen jongeren en andere buurtbewoners: dat is een kolfje naar de hand van jongerenwerkers en buurtsportcoaches. Zo kan een gemeente echt iets neerzetten en dus iets betekenen voor deze jongeren in deze moeilijke tijden. Dit werkt preventief én het heeft een positief effect op de jongeren zelf, de buurt en de samenleving als geheel. Het rijk zal gemeenten in de positie moeten brengen om dit daadwerkelijk te kunnen doen.

Sociaal Werk Nederland heeft in mei 2020 aan vijf ministeries een voorstel gedaan om onder de noemer 'Zomersportchallenge' samen met de Johan Cruyff Foundation en de Krajicek Foundation extra activiteiten voor jongeren te ontwikkelen in de buurten waarin ze wonen. Dat kwam niet van de grond.

Zomersportchallenge 2021

Het belang van iets als deze Zomersportchallenge is sindsdien echter niet afgenomen, integendeel. Bij deze dienen wij dit voorstel daarom opnieuw in. Wat deze drie partijen nodig hebben om dit kansrijke initiatief alsnog te realiseren is voldoende budget voor de inkoop van uren voor buurtsportcoaches, jongerenwerkers en de begeleiding van vrijwilligers in de vakantieperioden. Maak gebruik van de infrastructuur die Nederland al heeft vanuit sociaal werk/welzijnswerk/jongerenwerk en buurtsportcoaches, plús de Cruyff Courts en Krajicek Playgrounds. Sterker nog: koppel gezondheid hieraan, samen met JOGG. Stel een extra budget beschikbaar van € 1.060.000 voor wijkgerichte sport- en welzijnsactiviteiten voor jongeren van 12 tot 23 jaar gedurende de zomer van 2021. Gebruik daarvoor de noodfondsen en eventueel een deel van het budget van de zomerscholen voor 2021.

Gezien de krappe financiële situatie van gemeenten is extra budget keihard nodig.

Verzoek om aan te sluiten bij bestaande preventieve initiatieven.

- U stelt in uw brief dat u aansturing wilt voor een aanpak van ondermijning en leefbaarheid. U verwijst daarbij naar de minister van Justitie en Veiligheid, die wil voorkomen dat jongeren afglijden naar de criminaliteit en daardoor de (lokale) samenleving verder ondermijnen. Hij heeft acht gemeenten gefaciliteerd voor een preventieve aanpak.

Sociaal Werk Nederland heeft hierover diverse suggesties gestuurd aan de ministers Grapperhaus en Dekker.

We vragen ook u gebruik te maken van reeds gestarte initiatieven voor de preventieve aanpak van ondermijning. Het gaat om initiatieven waarin de samenwerking wordt gezocht tussen gemeenten (politie), midden- en kleinbedrijf en sociaal werk/jongerenwerk om jongeren weerbaarder te maken tegen criminele activiteiten en de druk vanuit illegale (wijk)circuits.

Wij wijzen u in dit kader ook op de noodzaak om jongeren op vso- en mbo-niveau te helpen. Zij worden keihard geraakt door coronamaatregelen waardoor een nog grotere kloof tussen lager- en hogeropgeleiden ontstaat. Deze jongeren zijn veelal praktisch ingesteld en worden ernstig belemmerd in hun opleiding. De aard van hun opleiding vraagt vaak praktische lessen waardoor zij niet goed in staat zijn om online lessen te volgen en huiswerk te doen.

Daarnaast vragen leerlingen van beroepsopleidingen om praktijkstages die er nu niet zijn. Wij willen hen kansen bieden goede stages te lopen. Dat kunnen we doen door lokaal samen op te trekken met het onderwijs en het bedrijfsleven en activiteiten te organiseren voor en vooral ook mét jongeren. Wij vragen u ons hierin te steunen zodat wij ook met kleinere gemeenten pilots kunnen realiseren. Er hebben zich al gemeenten aangemeld die zich hiervoor willen inzetten.

Sociaal Werk Nederland heeft samen met Politie NL en Halt een landelijk initiatief genomen om de weerbaarheid van jongeren te vergroten. We richten ons daarbij het versterken van de lokale samenwerking tussen wijkagenten, jongerenwerkers en Halt-medewerkers; op het versterken van weerbaarheid jeugd/jongeren door middel van het geven van voorlichting; en het ontwikkelen van gedeelde normen en waarden vanuit ieders professionaliteit. Als de coronamaatregelen het toestaan trappen we begin 2021 af met een inspiratiebijeenkomst in Helmond; vervolgens gaan we door in meerdere gemeenten.

Wij vragen u om, samen met uw collega's van Justitie en Veiligheid, dit initiatief te ondersteunen.

Tot slot: als Sociaal Werk Nederland gaan we graag met u en uw collega's in gesprek om ook in deze moeilijke tijden de Nederlandse jeugd meer zicht te bieden op een kansrijke toekomst.

Met vriendelijke groet,
namens Sociaal Werk Nederland,

Eric van der Burg
Voorzitter
cc. Vaste commissie BZK